

HYYPÄNJOKILAAKSON MAISEMANHOITOALUEEN NEUVOTTELUKUNNAN UUTISKIRJE / 2024

Tervehdys Hyypänjokilaakson neuvottelukunnasta!

Tässä tulee teille jälleen kuluneen vuoden tapahtumat yhteen kokoava Hyypänjokilaakson neuvottelukunnan uutiskirje. Tuttuun tapaan Neuvottelukunnan, kaupungin, Hyypän kyläseuran, ELY-keskuksen, Geopark ry:n ja muiden kumppaneiden yhteistyönä toteutettiin näkyviä ja merkityksellisiä asioita, kuten maisemanhoitotöitä, maiseman pienrakenteiden hoitoa, pystytettiin maastopyöräreitien opasteita sekä toteutettiin dokumenttivideo yhteisistä aikaansaannoksista. Koronan jäljiltä neuvottelukunnan kokousten järjestämiseen on vakiintunut hybridikäytäntö.

Uuden sihteerin ensimmäinen vuosi kului nopeasti tutustussa upeaan Hyypänjokilaaksoon sekä neuvottelukunnan työhön, tästä on hyvä jatkaa eteenpäin!

Maisemanhoitoalueiden verkostotapaaminen järjestettiin Hyypänjokilaaksossa 17.-18.9.2024

Syyskuussa järjestettiin Hyypänjokilaaksossa valtakunnallinen maisemanhoitoalueiden verkostotapaaminen, jossa tapasi toimijoita yhteensä 8:lta eri maisemanhoitoalueelta ympäri Suomea. Tapaaminen toteutettiin Hämes-Havusessa ja mukaan saatiin myös ympäristöministeriön terveiset erityisasiantuntija Martina Reinikaiselta. Toisena tapaamispäivänä toteutettiin maastopäivä, jolloin jalkautuimme ja tutustuimme Kalltolanluomaan,

Korhoskylän siirrettyyn latoon, Riverhill'sin ylämaankarjaan ja perinnebiotooppiin, Rauhaluomaan, Anolanojan lammaslaitumiin, Katikan niittokohteeseen sekä Panttikylän lintutorniin. Tilaisuus onnistui hienosti ja vieraat olivat varsin vaikuttuneita upeasta Hyypänjokilaaksosta sekä Hämes-Havuksesta.

Dokumenttielokuva Hyypänjokilaakson maisemaa vaalimassa valmistui

Hyypänjokilaaksossa on vuosien varrella dokumentoitu runsaasti erilaisia maisemanhoitotöitä, perinnebiotooppeja ja niistä on nyt koostettu dokumenttielokuva, joka löytyy oheista linkkiä klikkaamalla. Kuva- ja videomateriaalia on tuottanut erityisesti JS Kuvaus Juha Saarberg ja videon tuotannosta on vastannut Kauhajoen kaupungin viestintän asiantuntija Maija-Liisa Laitila. Video on saatavissa pysyvästi osoitteessa:

<https://vimeo.com/kauhajoki/hyypa>

ELY-keskuksen Helmi-hankeessa hoidetaan perinnebiotooppeja

Kesän 2024 aikana perinnebiotoopeissa Korhoskylässä, Anolanojalla ja Kiviluomalla toteutui lammaslaidunnus, Kiviluoman kohteessa laidunnus alkoi tänä kesänä, muissa kohteissa lampaat ovat hoitaneet maisemaa jo aiemminkin. Kunnostuksilla ja laidunnuksilla on jo saatu kohteissa merkittävää muutosta aikaan, etenkin Anolanojalla, jossa lampaat

ovat laiduntaneet nyt kaksi kesää. Uusia perinnebiotooppikohteita on tulossa Pajuluomalle ja Kiviojalle, joista Pajuluomalle tulee nautalaidunnus kesällä 2025. Katikassa perinnebiotooppia on hoidettu niittämällä ja Rauhaluoma tulee myös mukaan Helmi-hankkeeseen niittokohteena.

ELY-keskuksen Helmi-hankkeessa tehdään myös pienvesikunnostusta

Hyypässä on inventoitu neljä luomakohdetta: Talasluoma, Pahaoja, Jokelankoski Kauhajärvellä sekä Kiviluoma. Alkutilanteen kartoituksen jälkeen on laadittu tarkemmat kunnostussuunnitelmat Talasluomalle, jonka suunnitelma on valmis ja Kiviluomalle, jonka suunnitelma on valmistumassa. Talasluoma on Rauhaluoman ohella yksi Hyypänjokilaakson parhaimmista tilassa oleva ja helpohkosti kohennettavissa oleva purovesistö mm. veden riittävyyden ja laadun kannalta. Lisäksi kesällä 2024 tilattiin kunnostussuunnitelma Kiviojan alaosalle, jonka välittömässä läheisyydessä on myös perinnebiotooppikohteita. Tällä kohteella on myös pieni- ja muotoista purouoman monipuolistamista sekä noususteiden korjaamistarvetta.

Hyypänjokilaaksossa on kartoitettu myös pienvesiä ja lähteitä 'Kauhajoen lähteet 2006' harjoittelijareportin tiedoista ja konsulttitoimintana inventoitiin kesällä 2024 tarkemmin Hyypänjokilaaksoon sijoittuvia lähteikkökohteita. ELY:n oma ennallistamissuunnitelma on valmistunut yhdelle Könnön kylän länsipuolella sijaitsevalle lähteikölle ja erityisesti siitä lähtevälle lähdenorolle. Kohteen toteutus on suunniteltu vuodelle 2025.

Vieraskasvilajien torjuntaa INSPIRE-hankkeen avulla

Kesällä 2025 saadaan Hyypänjokilaaksoon lisäapuja vieraslajien torjuntaan INSPIRE-hankkeesta, joka toteuttaa engagement-toimintamallin kokeilun alueella. Hankkeen myötä palkattavat harjoittelijat tekevät alueella vieraslajikartoitusta ja tarvittaessa torjuntaa, järjestävät vieraslaji-infotilaisuuksia ja torjuntatekniikoiden demonstraatiotapahtumia sekä antavat neuvontaa alueen maanomistajille, yhdistyksille sekä kunnan luonnonhoitotöitä tekeväälle henkilöstölle.

Neuvottelukunnan tilaamat raivaukset valmistuivat Korhoskylässä ja Rauhaluoman varrella.

Vuonna 2023 tilatut raivaustyöt Korhoskylässä ja Rauhaluomalla viimeisteltiin kevään ja alkukesän

2024 aikana, raivauksista vastasi Veli-Pekka Haapala. Tänä vuonna raivauksia kilpailutetaan ja jatketaan sekä aiemmissa kohteissa, että kartoitetaan myös uusia kohteita. Paju vesoo nopeasti, joten työtä riittää jo aiemmin raivatuissakin kohteissa.

Maiseman pienrakenteiden hoito -Ladon korjaus ja siirto

Neuvottelukunnan sihteeristö kilpailutti Korhoskylässä sijaitsevan ladon korjauksen ja kunnostuksen touko-kesäkuussa vuonna 2023, mutta työ ei käynnistynyt vielä kesän 2023 aikana. Viivästyksen aikana päädyttiin siirtämään lato keskeltä laidunta kuivemmalle paikalle, jossa sitä on mahdollista hyödyntää esimerkiksi kävelijöiden taukopaikkana. Ladon kunnostus ja siirtourakka valmistui kevään 2024 aikana ja lato on nyt kulkijoiden vapaassa käytössä. Lato istuu uuteen paikkaansa todella hienosti, kuin olisi siinä sijainnut. Ladon siirto ja kunnostustyöt toteutti Antti Köykkä.

Patikka oli tänä vuonna tauolla

Patikkaa ei tänä vuonna järjestetty, monen tekijän summana, mutta katseet ovat jo edessäpäin, kuluva vuodessa ja tavoitteena on toteuttaa patikka jälleen yhden väli vuoden jälkeen.

Maastopyöräreittien opasteet, Geoparkin Two Billion Year Tours-reitistö

Kesällä 2023 pystytettiin Katikankanjonin pysäköintialueen reunalle maastopyöräreittien opaste Metsähallituksen luvalla ja syksyllä 2024 opaste nousi myös Hämes-Havusen pihapiiriin. Yksi opastekarttataulu odottaa vielä pystytystä Hyypän majalla. Olavi Yli-Teevahainen on uusinnut virkistysreittien katkenneita merkkipaaluja. Hyypän alueen pyöräreittien merkinnät kaipasivat myös uutta, säänkestävää ratkaisua ja kyltit onkin jo teetetty ja ne tullaan laittamaan paikoilleen heti kelien salliessa.

Geoparkin Two billion year tours -pyöräreitistöä on markkinoitu mm. Pohjanmaan kautta-markkinointitilaisuuksissa Vaasassa ja Porissa helmikuussa, Kevätmessuilla Helsingissä Bikelandin yhteisosastolla yhteistyössä LH Geoparkin kanssa ja K50-messuilla Tampereella maaliskuussa, sekä Pohjalaisella Matkamessupäivällä Seinäjoen Ideaparkissa 20.4.. Reitistöä on esitelty myös Kauhajoen Erämessuilla elokuun alussa, Kauhajoen Ruokamessuilla ja Lähimatkaileumarkkinoilla Seinäjoella syyskuussa.

Elämysten ekonomia Geoparkissa-hankkeessa kehitettiin matkailua ja toimijoiden verkostoja vuosien 2023-2024 aikana

Etelä-Pohjanmaan liiton rahoittama matkailun kehittämishanke yhdisti sekä toimijoita, että näkyi myös matkailijoille monipuolisien sisältöjen myötä. Kaksivuotinen hanke on nyt päättynyt. Hankkeen toiminta-alueena oli Kauhajoen lisäksi Teuva, Karijoki ja Isojoki. Alueen matkailun digitaalisen löydettävyyden osalta tehtiin merkittävä harppaus, kun toimijoita, palveluita ja reittejä saatiin lisättyä runsaasti Outdooractive alustalle ja Visit Finlandin Datahubiin. Molemmat alustat palvelevat lähialuematkailijoiden lisäksi kansainvälistä yleisöä.

Uudessa Maut matkailuelämyksiksi-hankkeessa kehitetään Kauhajoen, Kurikan, Teuvan, Isojoen ja Karijoen matkailua erityisesti ruoan näkökulmasta

Leader Suupohjan rahoittama matkailun kehittämishanke jatkaa Elämysten ekonomia Geoparkissa-hankkeessa aloitettua matkailun kehittämistyötä ja kokoaa toimijoita yhteen verkostoitumaan ja luomaan uusia palveluita erityisesti ruoasta kiinnostuneille matkailijoille. Hanke on alkanut syksyllä 2024 ja jatkuu aina syksyyn 2026 saakka. Hankkeessa järjestetään mm. työpajoja, seminaareja, koulutuksia ja opintomatka matkailu- ja ruoka-alan yrityksille ja toimijoille sekä aluemarkkinointia tekeville sidosryhmille. Hankkeeseen voi tulla mukaan missä tahansa vaiheessa ja toimenpiteisiin osallistuminen on maksutonta.

Etelä-Pohjanmaalla on nyt kaksi Geoparkia: LH Geopark ja Kraatterijärvi Geopark

Suomessa on Kraatterijärvi Geoparkin myötä nyt yhteensä 5 UNESCO Global Geoparkia, jotka mahdollistavat vielä aiempaakin paremmat mahdolliset kansainväliseen matkailuun esimerkiksi Suomen Geoparkien kiertomatkojen myötä. Onkin valtavan hieno asia, että meillä täällä lakeuksilla on nyt kaksi kansainvälisesti kiinnostavaa Geoparkia.

Tarkkasilmäiset ovat varmasti huomanneet myös uusia Geopark-opasteita, joita on nyt ilmestynyt teiden varsille. Esimerkiksi Panttikylän näkötornille on nyt selkeät opasteet. Opasteiden avulla tieto LH Geoparkista lisääntyy sekä matkailijoiden, että paikallisten asukkaiden hyväksi. Opasteet ovat osa Löydä LH Geopark-hanketta.

Kiitos yhteistyöstä vuonna 2024 ja menestyksestä vuotta 2025!

kauhajoki.fi/hyypanjokilaakso
visitsuupohja.fi/kohteet/hyypanjokilaakso/
facebook.com/hyypanjokilaakso
<https://vimeo.com/kauhajoki/hyyppa>

Toivottaa

Teija

teija.koivisto@kauhajoki.fi